

Comunicări

ACTIVITATE INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

A CURȚII CONSTITUȚIONALE – SEMESTRUL II/2017

IULIE

14 iulie 2017 - Domnul președinte al Curții Constituționale, prof.univ.dr. Valer DORNEANU a avut o întrevedere cu domnul Cristian Terhes, președintele Coaliției românilor din Statele Unite ale Americii.

În cadrul discuțiilor purtate, au fost abordate, cu precădere, subiecte legate de jurisprudența recentă a Curții Constituționale în materia dreptului penal și dreptului procesual penal, a protecției de date cu caracter personal și a dreptului de proprietate, domnul C. Terhes fiind interesat să afle provocările pe care Curtea le-a întâlnit în activitatea sa în ceea ce privește îndeplinirea rolului său de garant al respectării Constituției, în general, și al respectării drepturilor fundamentale individuale, în special, în scopul de a identifica, împreună, modalitățile adecvate prin care Coaliția românilor din S.U.A. să poată prezenta, cu obiectivitate, prin rapoartele sale, activitatea Curții Constituționale.

* * *

28 iulie 2017 - Președintele Curții Constituționale a României, domnul prof.univ.dr. Valer DORNEANU, a participat la ceremonia oficială de celebrare a Zilei Constituției Republicii Moldova, precum și la manifestările conexe, desfășurate la Chișinău.

În mesajul său aniversar, Președintele Curții Constituționale a României, domnul prof.univ.dr. Valer DORNEANU a felicitat Curtea Constituțională și Parlamentul Republicii Moldova pentru respectul acordat Constituției și Declarației de Independență, ca repere esențiale ale ființei naționale a Republicii Moldova, ale democrației și statului de drept.

Cu acest prilej, Președintele Curții Constituționale a României a avut întrevederi cu Președintele Parlamentului Republicii Moldova, domnul Andrian CANDU și cu domnul Vladimir CEBOTARI, Ministrul Justiției, în acest context fiind evocate bunele relații și sprijinul pe care România îl acordă Republicii Moldova pentru consolidarea statului de drept și atingerea aspirațiilor sale europene.

AUGUST

3 august 2017 - Curtea Constituțională a României, reprezentată de domnul judecător Marian Enache și domnul Benke Károly, magistrat-asistent șef, a primit vizita unei delegații parlamentare din Republica Indonezia, condusă de domnul Johnson Rajagukguk, șeful corpului de experți din Camera Reprezentanților a Parlamentului indonezian. La reuniune a participat Excelența Sa domnul Diar Nurbintoro, Ambasadorul Republicii Indonezia la București.

Expozeul domnului judecător Marian Enache a cuprins aspecte privind organizarea, funcționarea, atribuțiile și competențele instanței de jurisdicție constituțională din România, axându-se cu precădere pe formele de exercitare a controlului de constituționalitate a priori și a posteriori.

Prezentarea domnului magistrat-asistent șef Benke Károly a privit materia controlului constituționalității regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, precum și cea a soluționării conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice.

Reprezentanții Curții Constituționale au ilustrat cele anterior expuse cu unele soluții de principiu rezultate din jurisprudența acesteia.

Finalul întrevederii s-a desfășurat sub forma unui dialog activ, dedicat întrebărilor adresate de oaspeți, și a vizat modalitățile de realizare a controlului de constituționalitate în cele două state, precum și raporturile instituționale dintre Curtea Constituțională și Parlament.

* * *

9-11 august 2017 - domnul judecător Daniel-Marius Morar a reprezentat Curtea Constituțională a României la lucrările Simpozionului Internațional cu tema panelului „Curtea Constituțională – garant al ideologiei și democrației într-o societate pluralistă”, dedicat celei de-a 14-a aniversări a Curții Constituționale a Republicii Indonezia, organizat la Solo.

Simpozionul a fost structurat în trei sesiuni de lucru, cu următoarele tematici: „Curtea Constituțională și ideologia statului”, „Curtea Constituțională și principiile democrației” și „Rolul Curții Constituționale în societatea pluralistă”.

În cadrul Sesiunii 2 – „Curtea Constituțională și principiile democrației”, dl judecător Daniel-Marius Morar a prezentat lucrarea „Independența Justiției”.

SEPTEMBRIE

8 septembrie 2017 - domnul prof.univ.dr. Valer Dorneanu, președintele Curții Constituționale a României, însoțit de doamna Ruxandra Săbăreanu, secretar general și doamna Claudia-Margareta Krupenschi, director al cabinetului președintelui, a primit vizita delegației Curții de Conturi din Republica Algeriană Democratică și Populară, compusă din domnul Abdelkader Benmarouf, președinte, și domnul Benamar Mohamed Selim, secretar general.

La întrevedere au participat: domnul Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi a României, E.S. Doamna Djellouli Taous, Ambasadorul Republicii Algeriene Democratice și Populare în România, E.S. Domnul Marcel Alexandru, Ambasadorul României în Republica Algeriană Democratică și Populară, precum și domnul Dragoș Budulac, director în cadrul Curții de Conturi a României.

În preambulul discuțiilor, președintele Curții Constituționale a României, a evocat istoricul relațiilor bilaterale și multilaterale cu instanța de jurisdicție constituțională algeriană, având în vedere și apartenența lor comună la organisme internaționale ca Asociația Curților Constituționale care utilizează parțial limba Franceză și Comisia pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), prezentând apoi similitudini dar și particularități în ceea ce privește competențele și atribuțiile ambelor instanțe.

Păstrând același registru, prin mesajul său, domnul Abdelkader Benmarouf, președintele Curții de Conturi din Republica Algeriană Democratică și Populară, a exprimat dorința continuării colaborării bilaterale, dintre instituțiile similare ale celor două țări, anul 2017 marcând aniversarea a 50 de ani de relații diplomatice româno-algeriene.

Excelenta comunicare instituțională dintre Curtea Constituțională a României și Curtea de Conturi, precum și între Curtea de Conturi a României și Curtea de Conturi a Republicii Algeriene Democratice și Populare a făcut și subiectul expunerii domnului președinte Nicolae Văcăroiu, care a punctat, sub acest din urmă aspect, asupra încheierii unui memorandum de colaborare între cele două instituții supreme de audit.

Expozeul președintelui Curții Constituționale a României, a cuprins în final, aspecte privind competențele și atribuțiile Curții Constituționale, cu precădere asupra controlului a priori și a posteriori de constituționalitate, în special, asupra soluționării excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești și de arbitraj comercial, precum și a celor ridicate direct la Curtea Constituțională de Avocatul Poporului. Jurisprudențial, expunerea președintelui Curții Constituționale a României a cuprins aspecte recente în materia soluționării conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice.

Președintele Curții Constituționale a României s-a referit apoi, la solicitarea oaspeților, asupra competenței Curții privind respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României.

La sfârșitul întrevederii s-a transmis un mesaj de salut al președintelui Curții Constituționale a României pentru omologul său algerian, reiterând importanța consolidării relațiilor bilaterale.

* * *

11 septembrie 2017 - domnul Károly BENKE, magistrat-asistent șef, a participat, în calitate de corespondent din partea Curții Constituționale a României, la prezentarea proiectului de site elaborat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, dedicat lansării „Rețelei Judiciare a Uniunii Europene”, organizată la Luxemburg.

* * *

11-14 septembrie 2017 - delegația Curții Constituționale compusă din domnul judecător Petre Lăzăroiu, doamna judecător Livia Doina Stanciu, domnul judecător Varga Attila și doamna magistrat-asistent Ionița Cochintu, a participat la lucrările celui de-al IV-lea Congres al Conferinței mondiale privind justiția constituțională, cu tema “Statul de drept și justiția constituțională în lumea modernă”, care s-au desfășurat la Vilnius, Republica Lituania.

Congresul a cuprins următoarele tematici: Concepte diferite ale statului de drept, Noi provocări la adresa statului de drept, Legea și Statul, Legea și cetățeanul și a reunit 422 de participanți, reprezentanți din 91 de curți constituționale sau organisme echivalente.

Adiacent acestor principale tematici și respectând practica congresului anterior, cel de-al 4-a lea Congres a inclus de asemenea și un bilanț referitor la independența curților constituționale, membre ale Conferinței mondiale.

Aceste manifestări își propun promovarea la nivel internațional a dialogului între judecătorii instituțiilor de jurisdicție constituțională, precum și consolidarea justiției

constituționale, ca element de bază al democrației, protecției drepturilor omului și a statului de drept.

Conferința mondială privind justiția constituțională este o organizație internațională care reunește instituțiile de jurisdicție constituțională din lumea întreagă. În prezent aceasta numără 110 membri din Europa, Africa, America de Nord și America de Sud, Asia și Australia. Congresele WCCJ se desfășoară trienal, începând cu anul 2009, anul fondării organizației, acestea având loc până în prezent la Cape Town, Republica Sudafricană (2009), Rio de Janeiro, Brazilia (2011), Seoul, Republica Coreea (2014).

Biroul Conferinței a acceptat propunerea Consiliului Constituțional din Republica Algeriană Democratică și Populară de a găzdui cel de-al 5-lea Congres, în 2020.

* * *

19 septembrie 2017 - Curtea Constituțională a primit vizita de lucru a unui grup de 6 magistrați din state membre ale Uniunii Europene (Germania, Polonia și Finlanda), activitate organizată în cadrul Programului de schimb al autorităților judiciare, inițiat de Comisia Europeană și coordonat de Rețeaua Judiciară Europeană de Formare profesională (EJTN), în colaborare cu Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Institutul Național al Magistraturii. Tinerii magistrați au asistat la ședința publică de dezbateri, doamna magistrat-asistent Valentina BĂRBĂȚEANU prezentându-le ulterior, în cadrul unui dialog interactiv, aspecte referitoare la organizarea, funcționarea și atribuțiile Curții Constituționale, procedura jurisdicțională specifică, precum și la jurisprudența sa recentă.

* * *

19 septembrie 2017 - Curtea Constituțională a României a primit, în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, vizita delegației Comisiei Europene, condusă de doamna Michou PARASKEVI și compusă din domnul Wiliam STEALTH, doamna Jeanne DE JAEGHER, domnul Julien MOUSNIER, domnul Ingo WEUSTENFELD, doamna Irina STEFURIUC și doamna Maria ARSENE.

Din partea Curții Constituționale au participat domnul Valer DORNEANU, președintele Curții, doamna Mona-Maria PIVNICERU, doamna Livia-Doina STANCIU, domnul Mircea Ștefan MINEA, domnul Attila VARGA și domnul Daniel Marius MORAR, judecători, precum și doamna Claudia-Margareta KRUPENSCHI, director al cabinetului președintelui, magistrat-asistent șef.

În preambulul discuțiilor, președintele Curții Constituționale a prezentat succint unele date cu privire la procesul de implementare a deciziilor de admitere referitoare la prevederi ale Codului penal și ale Codului de procedură penală, în sensul punerii de acord a acestora cu dispozițiile Constituției.

La solicitarea delegației Comisiei Europene, președintele Curții Constituționale a făcut referire la principiul cooperării loiale între autoritățile statului, impus de principiul fundamental al separației și echilibrului puterilor și afirmat în numeroase decizii ale Curții Constituționale ca un principiu cu valoare fundamentală, subliniind, totodată, faptul că prin exercitarea, la sesizare, a atribuției de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională, instanța constituțională poate constata și eventual, atrage atenția autorităților publice implicate în conflict, într-un cadru al

cooperării loiale interinstituționale, atunci când acestea nu și-au respectat sau au depășit prerogativele constituționale și/sau legale. De asemenea, răspunzând întrebărilor delegației Comisiei Europene, președintele Curții Constituționale a arătat că sistemul judiciar din România a înregistrat, în ultimii 10 ani, evoluții incontestabile și ireversibile, independența justiției fiind nu doar o garanție teoretică, ci o realitate, fiecare dintre instituțiile publice centrale implicate în înfăptuirea justiției consolidându-și, în timp, autonomia, independența și autoritatea în propriul domeniu de activitate. Cât privește reforma legilor justiției, aflată în plin proces de desfășurare și finalizare, s-a arătat că instanța de contencios constituțional nu-și poate exprima o opinie, întrucât aceste acte normative ar putea constitui în viitor, obiect al controlului de constituționalitate a priori.

Oaspeții și-au exprimat interesul asupra constatării, de către Curte, a unor eventuale conflicte între normele de drept european și cele naționale, sens în care președintele Curții Constituționale a arătat că aceste situații nu au fost înregistrate de Curte întrucât, potrivit art.148 alin.(2) din Legea fundamentală, au prioritate reglementările cu caracter obligatoriu ale Uniunii Europene. În acest context, președintele Curții Constituționale a ținut să sublinieze că jurisprudența instanțelor europene se reflectă, fără excepție, în considerentele deciziilor Curții.

La cererea înalților demnitari europeni, doamna judecător Livia Doina STANCIU s-a referit la faptul că modificările legilor justiției vor reprezenta, pe de o parte, un veritabil examen pentru toate autoritățile implicate în această procedură, iar, pe de altă parte, trebuie să se raporteze la realitățile și nevoile sistemului judiciar, prioritară fiind asigurarea unei reale independențe a magistraților în înfăptuirea actului de justiție, pentru a da posibilitatea acestora să-și îndeplinească rolul de apărători ai ordinii de drept.

În intervenția sa, doamna judecător Mona-Maria PIVNICERU a subliniat caracterul ireversibil al progreselor înregistrate de România în ultimii 10 ani sub aspectul asigurării independenței justiției, menționând, în acest sens, că exercitarea controlului de constituționalitate, dialogul judiciar dintre Curtea Constituțională și celelalte instanțe de jurisdicție europeană, apartenența României la mecanismele politice și juridice europene (Consiliul Europei, C.E.D.O., T.U.E., C.J.U.E) sau apartenența Curții Constituționale la diferite organisme internaționale, precum Conferințele Curților Constituționale Europene și Mondiale sau Comisia pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) sunt factori ce fac imposibilă reversibilitatea reformei din justiție.

În finalul întrevederii, președintele Curții Constituționale a adresat un mesaj de mulțumire, apreciind ca deosebit de importante și eficiente întâlnirile cu delegațiile europene.

* * *

26-29 septembrie 2017 - la invitația președintelui Curții Constituționale a României, domnul prof.univ.dr. Valer DORNEANU, o delegație a Curții Constituționale a Republicii Cehe, condusă de domnul președinte Pavel RYCHETSKÝ și compusă din domnul judecător Jan FILIP, domnul judecător Jiří ZEMÁNEK și domnul Vlastimil GÖTTINGER, șef al Departamentului relații externe, a efectuat o vizită oficială în România.

În data de 27 septembrie 2017, oaspeții au fost primiți de președintele Curții Constituționale, domnul Valer DORNEANU, împreună cu doamna Mona Maria PIVNICERU, doamna Livia Doina STANCIU, doamna Simona Maya TEODOROIU, domnul Marian

ENACHE, domnul Mircea Ștefan MINEA și domnul Varga ATTILA, judecători. Întrevederea a debutat cu mesajul de bun venit al președintelui Curții Constituționale a României, care a evidențiat strânselile și îndelungatele relații bilaterale care leagă cele două autorități de jurisdicție constituțională.

Ambii președinți au evocat, succint, istoricul și evoluția controlului de constituționalitate, atribuțiile fiecăreia dintre cele două curți constituționale, precum și rolul jurisprudenței constituționale.

Întâlnirea de lucru a continuat cu expunerea președintelui Curții Constituționale a Republicii Cehe cu tema „Curtea Constituțională în spațiul judiciar european: procedura de pronunțare a hotărârii preliminare și viitorul rol al instanțelor constituționale europene”.

La rândul său, Curtea Constituțională a României a prezentat expozeul cu tema „Jurisprudența Curții Constituționale a României: Conflictul juridic de natură constituțională”, susținut de domnul președinte Valer Dorneanu.

Discuțiile au îmbrăcat apoi forma unui dialog constructiv, ce a inclus aspecte privind procedura și caracterul întrebărilor preliminare adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene, relația dintre dreptul național și dreptul unional în raport de principiile subsidiarității și al cooperării loiale.

În acest sens, a fost evidențiat rolul instanței de contencios constituțional din România și din Cehia în procesul de constituționalizare a principiului cooperării loiale consacrat de Tratat și promovat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, ce impune instituțiilor un respect reciproc al competențelor, dar și obligația de a elabora proceduri menite să asigure buna desfășurare a procesului decizional, actualitate asupra căreia Curtea Constituțională a României s-a pronunțat prin soluționarea cererilor de constatare a existenței conflictelor juridice de natură constituțională.

În finalul întrevederii s-au punctat unele aspecte din jurisprudența recentă a Curții Constituționale a României și a Curții Constituționale a Republicii Cehe.

Din delegația Curții Constituționale au făcut parte și doamna Ruxandra SĂBĂREANU, secretar general și doamna Claudia Margareta KRUPENSCHI, magistrat asistent șef, director al cabinetului președintelui.

În aceeași zi, delegația Curții Constituționale a Republicii Cehe a avut întrevederi de lucru cu domnul Călin-Popescu TĂRICEANU, președintele Senatului și cu domnul Nicolae-Liviu DRAGNEA, președintele Camerei Deputaților.

OCTOMBRIE

4 octombrie 2017 - Curtea Constituțională a organizat, în colaborare cu Ambasada Regatului Țărilor de Jos, un seminar de lucru susținut de doamna Jannemieke OUWERKERK, profesor de drept penal european la Universitatea de Drept din Leiden, Olanda, având ca tematică evoluția dreptului penal european la nivel legislativ și jurisprudențial.

La invitația Curții Constituționale și în urma propunerii Institutului Național al Magistraturii, la seminar au participat, alături de magistrați-asistenți ai Curții Constituționale, și

judecători specializați în soluționarea cauzelor penale de la instanțe aflate în raza jurisdicțională a Curții de Apel București.

Prezentarea doamnei profesor Jannemieke Ouwerkerk a realizat o privire comparativă asupra drepturilor fundamentale cu caracter penal înscrise în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, dar și în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, unele aspecte teoretice fiind ilustrate cu exemple recente din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului, pe marginea cărora au avut loc discuții și schimburi de opinii.

* * *

6 octombrie 2017 - Doamna judecător Simona-Maya Teodoroiu și domnul judecător Mircea Ștefan Minea au participat la lucrările Conferinței Internaționale cu tema „Convenția europeană pentru Drepturile Omului și Migrațiune”, organizate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cooperare cu Societatea Europeană pentru Drept Internațional (ESIL), la Strasbourg (Franța).

Conferința a cuprins patru sesiuni: Convenția europeană privind drepturile omului și migrația: perspective generale, Primirea și tratamentul migranților, Returnarea migranților și, respectiv, Drepturile migranților: reglementate, nereglementate și în perspectivă (long-term).

Răspunzând invitației organizatorilor, doamna judecător Simona-Maya Teodoroiu a prezidat cea de-a 3-a Sesiune de lucru, intitulată Returnarea migranților.

* * *

11-14 octombrie 2017 - o delegație a Curții Constituționale a României condusă de domnul prof.univ.dr. Valer DORNEANU, președintele Curții și compusă din domnul judecător Petre LĂZĂROIU, doamna judecător Simona-Maya TEODOROIU și domnul judecător Mircea Ștefan MINEA, însoțită de doamna consilier Mona Manuela Răus, a efectuat o vizită de lucru la Curtea Constituțională a Regatului Belgiei, la invitația domnului Jean SPREUTELS și a domnului Etienne DE GROOT, președinții instanței de jurisdicție constituțională belgiană.

În cadrul întâlnirilor de lucru, președintele Curții Constituționale a României a prezentat principalele evoluții recente în jurisprudența Curții Constituționale a României.

Doamna judecător Simona-Maya Teodoroiu s-a referit la practica noastră în domeniul întrebărilor preliminare adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Domnul judecător Petre Lăzăroiu a evocat unele aspecte privind clauzele abuzive, iar domnul judecător Mircea Ștefan Minea a prezentat soluțiile Curții Constituționale a României cu privire la darea în plată.

Expozeurile părții belgiene au inclus Bugetul de stat în jurisprudența Curții Constituționale a Belgiei, prezentat de domnul președinte Jean SPREUTELS, și, respectiv, Principiul legalității în jurisprudența Curții Constituționale a Belgiei, prezentare susținută de domnul președinte Etienne DE GROOT.

Un aspect interesant al discuțiilor purtate a fost prezentarea bazei de date informatizate, cu privire la care partea belgiană și-a exprimat disponibilitatea acordării asistenței, prin realizarea unui schimb de experiență.

* * *

20 octombrie 2017 - Doamna judecător Simona-Maya TEODOROIU a reprezentat Curtea Constituțională la Conferința Internațională cu tema "Europenizarea dreptului constituțional intern și constituționalizarea dreptului european – provocări viitoare", organizată de Curtea Constituțională a Republicii Albania, cu ocazia celei de-a 25-a aniversări a acesteia.

Conferința a fost structurată în trei sesiuni, doamna judecător Simona-Maya TEODOROIU susținând o prezentare privind Valențele europene și internaționale ale dreptului constituțional, în cadrul primei sesiuni de lucru.

24 octombrie 2017 - Curtea Constituțională a primit vizita de lucru a unui grup de 5 experți din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, însoțiți de 3 experți din cadrul Ministerului Justiției al României, care au asistat la ședința publică de dezbateri.

Vizita de lucru a fost efectuată în urma solicitării în acest sens a Ministerului Justiției al României, fiind organizată în cadrul programului de cooperare între România și Republica Moldova și în acord cu Planul de acțiuni în domeniul Justiției între Ministerul Justiției al României și Ministerul Justiției al Republicii Moldova pentru perioada 2016-2018, semnat la Chișinău în data de 26 august 2016, obiectivele de interes ale acestui parteneriat strategic vizând inclusiv activitatea și rolul Curții Constituționale în sistemul de drept național.

* * *

25 octombrie 2017 - Curtea Constituțională a organizat, în colaborare cu Ambasada Regatului Țărilor de Jos, un seminar de lucru susținut de domnul Pim GEELHOED, profesor de drept penal și procedură penală la Universitatea Leiden, având ca tematică „Procuratura dintr-o perspectivă comparativă și europeană. Principiul oportunității și principiul legalității”.

La invitația Curții Constituționale și în urma propunerii Institutului Național al Magistraturii, la seminar au participat, alături de magistrați-asistenți ai Curții Constituționale, și procurori din jurisdicția Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București.

Prezentarea domnului profesor Pim Geelhoed a cuprins referințe despre rolul procurorului, caracteristicile funcției publice a acestuia, principiul oportunității și principiul legalității, instituția Procurorului European, toate aceste aspecte teoretice fiind ilustrate cu exemple de cazuri și jurisprudență europeană, pe marginea cărora au avut loc discuții și schimburi de opinii între participanți.

* * *

31 octombrie 2017 - Curtea Constituțională a primit vizita de lucru a unui grup de 8 magistrați din state membre ale Uniunii Europene (Germania, Franța, Elveția și Italia), activitate organizată în cadrul Programului de schimb al autorităților judiciare, inițiat de Comisia Europeană și coordonat de Rețeaua Judiciară Europeană de Formare profesională (EJTN), în colaborare cu Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Institutul Național al Magistraturii. Tinerii magistrați au asistat la ședința publică de dezbateri, doamna magistrat-asistent Cristina Teodora POP prezentându-le ulterior, în cadrul unui dialog interactiv, aspecte referitoare la

organizarea, funcționarea și atribuțiile Curții Constituționale, procedura jurisdicțională specifică, precum și la jurisprudența sa recentă.

NOIEMBRIE

3 noiembrie 2017 - Domnul judecător Petre Lăzăroiu și doamna magistrat-asistent Ionița Cochintu au participat la manifestarea aniversară de celebrare a 25 de ani de la înființarea Facultății de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara, precum și la dezbaterile din cadrul mesei rotunde cu tema *Învățământul juridic din România. Prezumții, ficțiuni, realitatea*.

* * *

6 noiembrie 2017 - la invitația președintelui Curții Constituționale a României, domnul prof.univ.dr. Valer DORNEANU, instanța constituțională a primit vizita de lucru a delegației Curții de Justiție a Uniunii Europene, formată din domnul prof.dr. Koen LENAERTS, președintele Curții și doamna judecător Camelia TOADER.

Discuțiile purtate au avut ca teme principale evoluțiile recente ale jurisprudenței Curții Constituționale a României, relația Curții de Justiție a Uniunii Europene cu instanțele naționale, precum și efectul hotărârilor Curții de Justiție a Uniunii Europene în plan național. La aceste discuții au participat domnul prof.univ.dr. Valer DORNEANU, președintele Curții Constituționale a României, doamna Simona-Maya TEODOROIU, doamna Livia Doina STANCIU, doamna Mona-Maria PIVNICERU, domnul Petre LĂZĂROIU, domnul Mircea Ștefan MINEA, domnul Daniel Marius MORAR, domnul VARGA Attila, judecători, precum și doamna Claudia Margareta KRUPENSCHI, magistrat-asistent șef, director al cabinetului președintelui și doamna Senia-Mihaela COSTINESCU, magistrat-asistent șef.

În mesajul de bun-venit, președintele Curții Constituționale a României a subliniat importanța capitală a respectării dreptului Uniunii Europene, inclusiv a hotărârilor Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru buna funcționare a statului de drept, ilustrând, în acest context, cu decizii ale Curții Constituționale în care legislația și jurisprudența europeană au fost valorificate.

Domnul președinte Koen LENAERTS a evidențiat, la rândul său, importanța și necesitatea independenței justiției și a judecătorului pentru buna funcționare a oricărei ordini juridice, subliniind faptul că dreptul Uniunii Europene este un drept al tuturor cetățenilor spațiului european. De asemenea, a reiterat valoarea esențială a dialogului judiciar între judecătorii Curții de Justiție de la Luxembourg și cei aparținând instanțelor statelor membre, insistând asupra aportului judecătorului național nu numai în opera de corectă aplicare a dreptului european, ci și, a priori, în cea de interpretare, prin modalitatea de redactare a întrebărilor preliminare. În acest context, a fost apreciat în mod deosebit precedentul creat de Curtea Constituțională a României prin trimiterea la Curtea de Justiție a Uniunii Europene a unor întrebări preliminare.

În continuare, la întrebarea domnului președinte LENAERTS, domnul judecător Daniel Marius MORAR a prezentat Decizia Curții Constituționale nr.405 din 15 iunie 2016, pe marginea căreia a avut loc un schimb de opinii de natură a releva sensul sintagmelor ”în mod defectuos”, ”abuz în serviciu”, ”prag valoric” sau ”prejudiciu”, domnul președinte LENAERTS evocând, la rândul său, unele hotărâri incidente ale Curții de Justiție. De asemenea, a fost evidențiată

necesitatea asigurării unei legislații cât mai clare și coerente, în special în materie penală, pentru o aplicare unitară și în respectul drepturilor și valorilor fundamentale ale statului de drept.

Întrevederea a fost urmată de un briefing de presă susținut de ambii președinți, în cadrul căruia președintele Curții Constituționale a României a expus asupra temelor discutate în cursul întâlnirii de lucru, iar președintele Curții de Justiție a Uniunii Europene a vorbit despre aplicarea unitară a dreptului european, drept ce reprezintă „unica garanție pentru ca statele membre să fie într-adevăr egale în fața dreptului Uniunii Europene” și despre media cauzelor României adresate instanței europene, cu referire specială la cauza trimisă spre soluționare Curții de Justiție a Uniunii Europene de către Curtea Constituțională a României.

Programul delegației Curții de Justiție a Uniunii Europene a inclus și o întrevedere de lucru la Înalta Curte de Casație și Justiție.

În aceeași zi, înaltului oaspete i-a fost decernată distincția de Doctor Honoris Causa al Universității „Nicolae Titulescu”, ceremonie la care au asistat numeroase personalități marcante ale societății academice.

* * *

7 noiembrie 2017 - Curtea Constituțională a primit vizita de lucru a unui grup de 20 magistrați din state membre ale Uniunii Europene (Germania, Polonia, Franța, Germania, Bulgaria, Belgia, Spania), precum și din Republica Moldova, activitate organizată în cadrul Programului de schimb al autorităților judiciare, inițiat de Comisia Europeană și coordonat de Rețeaua Judiciară Europeană de Formare profesională (EJTN), în colaborare cu Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Institutul Național al Magistraturii. Tinerii magistrați au asistat la ședința publică de dezbateri. Ulterior acesteia, domnul magistrat-asistent Fabian NICULAE le-a expus aspecte referitoare la organizarea, funcționarea și atribuțiile Curții Constituționale, procedura jurisdicțională specifică, precum și la jurisprudența sa recentă.

* * *

15 noiembrie 2017 - Curtea Constituțională a organizat, în colaborare cu Ambasada Regatului Țărilor de Jos, un seminar de lucru susținut de doamna dr. Pinar ÖLÇER, profesor asociat de drept penal și drept de procedură penală la Institutul de Drept Penal și Criminologie, Universitatea Leiden, Olanda, având ca tematică „Confiscarea și drepturile omului”.

La invitația Curții Constituționale și în urma propunerii Institutului Național al Magistraturii, la seminar au participat, alături de magistrați-asistenți ai Curții Constituționale, și procurori din jurisdicția Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București.

Prezentarea doamnei profesor dr. Pinar ÖLÇER a cuprins, în esență, o analiză teoretică și practică a modalității în care pot fi interpretate și aplicate dispozițiile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale celor cuprinse în primul Protocol adițional la Convenție, precum și în Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, incidente în materia protecției drepturilor fundamentale ale omului în raport de procedura și efectele confiscării. De asemenea, au fost evidențiate numeroase aspecte relevante ce decurg din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dar și din legislația și practica judecătorească din Olanda și din România în această materie, pe marginea cărora a avut loc un util și interesant schimb de opinii.

* * *

16-17 noiembrie 2017 - domnul judecător Mircea Ștefan Minea și doamna magistrat-asistent Valentina Bărbățeanu au participat la manifestările organizate cu prilejul celei de-a 20-a aniversări a Asociației Curților Constituționale care folosesc Parțial Limba Franceză (A.C.C.P.U.F.) și la seminarul-conferință, organizate la Paris, de Consiliului Constituțional Francez.

În cadrul seminarului, domnul judecător Mircea-Ștefan Minea a susținut o prezentare cu tema „Deciziile Curții Constituționale ale României - elaborare și metode de redactare”, expusă în panelul intitulat „Elaborarea și metodele de redactare a deciziilor - studii de caz”.

* * *

27 noiembrie 2017 - Curtea Constituțională a organizat, la sala Nicolae Iorga din Palatul Parlamentului, seminarul intitulat ”Dialogul Curții Constituționale cu magistrații”, la care au participat, alături de judecătorii și magistrații-asistenți ai Curții Constituționale, judecători și procurori din raza jurisdicțională a fiecărei curți de apel/parchet de pe lângă fiecare curte de apel, precum și reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Manifestarea a avut ca tematică dezbateri pe marginea problemelor care s-au ridicat, în doctrina de specialitate, dar și în practică, cu privire la interpretarea și aplicarea unor decizii recente pronunțate de Curtea Constituțională în domenii de larg interes.

În cuvântul de deschidere, președintele Curții Constituționale, domnul prof.univ.dr. Valer Dorneanu, a subliniat misiunea comună a Curții și a tuturor magistraților de apărare a valorilor fundamentale ale statului de drept, precum și importanța colaborării loiale și colegiale între aceștia, invitând participanții, în acest context, la o dezbatere deschisă, sinceră și profesionistă, ca element component esențial al dialogului judiciar dintre Curtea Constituțională și instanțele judecătorești și parchete.

Sub aspect structural, seminarul a fost împărțit în două sesiuni de lucru, respectiv ”Decizii recente ale Curții Constituționale în materia dreptului penal material și procesual” (Sesiunea de lucru I) și ”Incidența unor decizii ale Curții Constituționale în domeniul dreptului procesual civil” (Sesiunea de lucru II).

Sesiunea de lucru I, moderată de domnul judecător Petre Lăzăroiu, a cuprins prezentarea, de către domnul judecător Daniel Morar, a unor decizii pronunțate de Curtea Constituțională în materia dreptului penal material (Panelul I) și, respectiv, a dreptului penal procesual (Panelul II) în diferite domenii de larg interes, cum ar fi momentul prelevării probelor biologice, reținerea și nevărsarea impozitelor și taxelor cu reținere la sursă, conflictul de interese, abuzul în serviciu, tentativa la infracțiunea de abuz în serviciu, neglijența în serviciu, respectiv luarea măsurilor asigurătorii, revizuirea hotărârilor judecătorești definitive ca urmare a admiterii excepției de neconstituționalitate, contestarea legalității măsurii supravegherii tehnice, nulitatea absolută pentru lipsa de competență materială și după calitatea persoanei a organelor de urmărire penală. Dat fiind faptul că legiuitorul nu a intervenit asupra textelor de lege declarate ca fiind neconstituționale prin aceste decizii – unele cu rezervă de interpretare -, pe parcursul discuțiilor au fost relevate unele aspecte specifice legate, de exemplu, de efectul parțial sau total de dezincriminare al unora dintre aceste decizii, modalitatea de aplicare în funcție de faza procesului

penal și în raport de principiile nediscriminării, al aplicării legii penale mai favorabile și al securității juridice sau de aplicarea principiului ”ultima ratio”.

Sesiunea a II-a de lucru, moderată de domnul judecător Mircea Ștefan Minea, a cuprins prezentarea, de către domnii judecători Petre Lăzăroiu și Mircea Ștefan Minea și, respectiv, de către doamna judecător Mona-Maria Pivniceru, a deciziilor Curții referitoare la clauzele abuzive, darea în plată și recursul după valoarea cererii. Răspunzând întrebărilor participanților și analizând efectul acestor decizii, judecătorii Curții Constituționale au evidențiat principiile de drept ce au stat la baza soluțiilor pronunțate și care trebuie avute în vedere în opera de interpretare și aplicare a acestor decizii.

În final, manifestarea a fost apreciată ca fiind una extrem de eficientă și utilă dialogului judiciar, președintele Curții Constituționale lansând ideea organizării periodice a unor astfel de întâlniri de lucru colegiale, în considerarea faptului că magistrații, prin activitatea lor, apără împreună principiul supremației Constituției și a legilor, dreptatea și adevărul ce trebuie să caracterizeze orice stat de drept într-o democrație constituțională.

DECEMBRIE

8 decembrie 2017 - cu prilejul „Zilei Constituției României”, proclamate prin Legea nr.120/1995, Curtea Constituțională a organizat, la Sala Drepturilor Omului din Palatul Parlamentului, o Adunare solemnă, la care au participat înalte personalități din cadrul unor autorități și instituții publice reprezentative pentru dezvoltarea și consolidarea democrației constituționale și a statului de drept în România.

Manifestarea a fost deschisă de domnul prof.univ.dr. Valer DORNEANU, președintele Curții Constituționale a României și a cuprins mesajele prezentate pentru marcarea acestui moment aniversar de domnul Florin IORDACHE, vicepreședintele Camerei Deputaților, domnul Viorel ILIE, ministrul pentru relația cu Parlamentul, doamna judecător Mariana GHENA, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, domnul Dragoș ILIESCU, președintele Consiliului Legislativ și de domnul Victor CIORBEA, Avocatul Poporului.